

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Duodecima Ecclesiae sub Iuliano Apostata persecutio. Sectio. XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Duodecima Ecclesie sub Iuliano Apostata persecutio.

SECTIO. XII.

Seniores Augusti Diocletianus Iovius, & Maximianus Hercules, priusquam
 se imperio abdicarent, appellauere annuente senatu Augustos Constantium
 Chlorum, & Galerium Maximianum cognomento Armentarium, quos iam
 antea Cæsares nominauerant, atque inter eos Romanum orbem diuiserunt, ita
 vt Galliam, Italiam, Africam Constantius: Illyricum, Asiam, Orientem Galerius
 obtineret. Constantius tamen, (vt ait Eutropius, quem hac in re potius sequen-
 dum arbitramur, quam auctorem panegyrici dicti Maximiano, & Constantino,
 cui adheret Cæs. Baron. 2. tom. Annal.) contentus dignitate Augusti Italiae, ac-
 que Africa administrandæ sollicitudinem recusauit: Galerius autem cum Italiam
 quoque sinente Constantio administrationi suæ accessisse sentiret, patiendi la-
 boris causa duos Cæsares creauit, videlicet Maximinū, (quem alij Maximianum
 iuniorem, alij Maximum vocant,) quæ Orientali, & Seuerū, quem Italiae præfecit.
 Verum Constantio mortuo in Britannia Eboraci anno principatus 13. Constani-
 tinus eius ex priori matrimonio filius in Britannia creatus est imperator, & in lo-
 cum patris successit: Romæ interim prætoriani excitato tumultu Maxentium
 Maximiani Herculei filium, Augustum appellarunt: quo nuncio Maximianus
 Hercules ad spem resumendi imperij, quo se penè inuitus suadente Diocletia-
 no abdicauerat erectus Romam aduolauit à Lucania, quam sedem priuatus ele-
 gerat, Diocletianumque etiam per literas fuit adhortatus, vt ipse quoque ad im-
 perium rediret, quas tenax concilij Diocletianus irritis: aduersus eandem præ-
 torianorum, & Maxentij factionem Seuerus Romam missus à Galerio cum exer-
 citu, cum urbem obsideret, suorum scelere desertus, fugiensque Rauennæ inter-
 fectus est: ita auctæ Maxentio opes, confirmatumque imperium. Porro Maximi-
 anus Hercules Maxentium filium imperio conatur expellere, habitaque ea de-
 read milites concione cum nihil proficeret, imò eos magis in seipsum incitaret,
 profectus ad Gallias, dolo composito tanquam à filio esset expullus, vt Constans
 genero iungeretur, re ipsa vt Constantinum interimeret, qui in Galliis &
 militum, & provincialium ingenti iam fauore imperabat, detectis insidijs per
 Faustam filiam, quæ virum potius, quam patrem viuere cupiebat. Massiliam pro-
 fugit, ibique oppressus occubuit. Pro Seuero Galerius Cæsarem fecit M. Iulium
 Licinium strenuissimum ducem, ex Dacia oriundum, paulò post Galerij mors
 consecuta est: nam cum relicto in Illyrico Licinio Romam contra Maxentium
 contenderet, & in itinere certior esset factus de seditione militum futura, si cum
 Maxentio pugnaret, in Illyricum reuertit, vbi in morbum incidit vlcere inguini-
 bus innato virilia exedente: itaque putrescente tota illa corporis parte, ac ver-
 mibus scatente grauissimis afflictatus doloribus, suspicatus est ob seuitiam in
 Christianos eam ipsi calamitatem accidisse: quam ob causam decreta omnia cõ-
 tra Christianos reuocauit, eòsque accersiri iussit, vt pro salute principis orarent,
 sed noluit Deus salutem dare homini sanguinario, & qui si vixisset, ad genium
 reuenteretur. Obiit tandem ex eo morbo, cum solus annis vndecim imperasset:
 cum Cæsaris autem, & imperij consorte sexdecim: legendus est Eusebius lib.
 8. hist. cap. 16. & 17. Post eius obitum Romana Respublica à quatuor simul prin-
 cipibus regebatur, Constantino, & Maxentio Augustis, Licinio, & Maximino
 Cæsaris. Et quidem Maxentius Romam, & Italiam, Marcus Licinius Illyri-
 cum, & Græciam, vbi se imperatorem appellari fecit: Maximinus, verò Orientem

Constantin.
Imperat. 44.

retento Cæsaris nomine administrabat. Ceterum Constantinus contra Maxentium tyrannicè Romæ imperantem, & in omnes nobiles sæuientem accersente senatu ire parat: eius copias multis præliis fudit, tandemque monstrata sibi diuinitus in cælo cruce, de qua ad initium capitis septimi fusiùs dicturi sumus, collatis signis ad pontem Miluium Maxentium superauit, qui in Tiberim cum equo decedens submersus interiit. Sic Italia potitus Constantinus, atque à Syluestro Pontifice Maximo baptizatus imperium Romæ felicissimum, & vniuersæ Ecclesiæ faustum obtinuit. Non multò post in Oriente Maximinus Cæsar non contentus appellatione Cæsaris, inuidensque Licinio, qui se iam imperatorem nominabat, res nouas molitur, sed oppressus tamen à Licinio se apud Tharsum, ne viuis caperetur, strangulasse dicitur.

II. Post hæc Constantinus Licinio, quamquam ei sororem Constantiam collocauerat, bellum intulit, eo quòd Christianos persequeretur, ac primò eum in Pannonia, deindè ingenti apparatu bellum apud Cybalas instructum repentinus oppressit, omnique Dardania, Mesia, Macedonia potitus, vita tamen donauit precibus Constantiæ: sed quia iterum rebellare instituerat, iussu Constantini fuit interemptus simul cum Martiano, quem Cæsarem appellauerat: atque ita ad vnum Constantinum totum dante numine deuenit imperium, eidemque præclarum magni cognomen optimo iure tributum. Et verò meliùs Constantini & genus, & filiorum eius in imperium successio perspecta sit, sciendum Constantium Chlorum patrem Constantini Magni ex Helena priori vxore (quod enim aliqui concubinam eius appellant, longè abest à vero) nullum alium filium, quam Constantinum suscepisse; ex Theodora autem Augusta Maximiani Herculei priuigna, quam repudiata Helena, vt superius diximus, ab eodem coactus est ducere, plures habuisse liberos, videlicet Dalmatium, Constantium patrem Galli, & Iuliani Apostatæ, Constantiam, quæ nupsit Licinio imperatori, & alios, quos, quia ad institutum nostrum minimè faciunt, còsultò prætermittimus: quia igitur Constantinus maximus erat natu filius, vt potè ex Helena priore coniuge susceptus, idcirco eum Constantinus imperij heredem testamento declarauit. Suscepit Constantinus ex Faustâ vxore Maximiani Herculei filia quinqueliberos, Constantinum, Constantem, Constantiam, Helenam, & Constantiam: & ex priore, quæ ab eo dilecta fuerat, Crispum adolescentem pulcherrimum, quem Faustâ Constantini vxor dicitur deperiisse, atque ad libidinem sapiùs tentasse, quem de vi falsò accusatum à Faustâ, quòd ei consentire noller, iussit Constantinus interfici, posteaque veritate comperta ipsam quoque Faustam trucidari. Vixit Constantinus sexaginta sex annis, è quibus triginta duobus imperauit, minus duobus mensibus, quæ est communior sententia, quam tradunt Epiphanius libro de resurrect. Eusebius in vita Constantini, Victor in Constantino, Zonaras tertia parte Annalium, Pomponius Lætus, & alij. Diuisum est inter filios imperium: Constantinus natu maximus Gallias, Hispanias, Britanniam obtinuit: Constanti Italia, Africa cum insulis, Illyricum, Macedonia, Achaia, Peloponnesus, Græcia cesserunt: Constantio obuenerunt Oriens, & Thracia, & eius caput Constantinopolis: Dalmatius simul cum Constantio imperauit: verum seditione militari est interfectus neque prohibente, neque iubente Constantino.

Epiphanius.
Eusebius.
Victor,
Zonaras.
Pomponius.
Imperium
inter Con-
stantini filios
diuiditur.

III. Non fuit diuturna inter fratres concordia, cum quisque totius Romani orbis summam, & imperium affectaret. Itaque Constantinus Gallico fretus exercitu Constanti fratri bellum mouet: quod dum cupidius, quam cautiùs gerit, ad

Aqui-

ad Aquileam interceptus insidijs nondum triennio principatus finito vulneribus confossus occubuit. Tum Constans transalpinas provincias in suam potestatem redegit, sed Magnentij dolo, qui Italiam, Africam, Gallias, & Illyricum obtinebat, & se Imperatorem nominabat, opprimitur anno ætatis paulò amplius trigesimo, Imperij decimotertio, à cuius morte Constantius solus Imperat. Eadem fratris ulturus ingenti exercitu aduersus Magnentium comparato eum memorabili prælio ad Murium fudit, quo Romani Imperij vires magna ex parte concidere quinquaginta millibus vtrinque desideratis: mox cum Magnentius bellum reparasset, & ad Lugdunum iterum victus esset, gladio sibi latus aperuit: deinde Gallum à se antea dictum Cæsarem nomenclatione Cæsaris ferocentem interemit, atque in eius locum Iulianum Galli fratrem tres, & viginti annos ætatis agentem Cæsarem nominavit, tradita ei in matrimonium Helena sorore: ipse verò in Persas contendens, dum agrè ferret Iulianum ab exercitu Augustum appellatum, apud Mopsucrenen iuxta Tauri montis radices ardentissima febre decessit. Constantio extincto facile Iulianus Imperium solus obtinuit, statimque ad Gentilium superstitiones deflexit, (ut fule refert Socrates lib. 3. historiae Ecclesiasticæ, & Sozomenus lib. 5.) circumuendo per equitates Deorum templa aperit, & statuis sacrificat, seque ipsum summum Sacerdotem nominat. Is nouo genere bellandæ Ecclesiam fuit persecutus, quæ fuit 12. & grauissima persecutio. Præcepit ne in curia militarent ij, qui Christianam fidem relinquere, & simulachris sacrificare nollent, & vt ne Christiani fierent præsidēs provinciarum, sicut lex, inquit, præcipit non utendum esse gladio aduersus eos, qui morte digna deliquerunt. Episcopos cum assentionibus, tum muneribus ad sacrificandum prouocauit, quæ res plurimos ad sacrificia idolis facienda permouit. Sciens autem quàm multis in bello pecunijs opus sit, eas callidè à Christianis colligere cogitat: itaque sacrificare nolentibus pecuniarum multam imponit, duraque fit contra eos exactio. Tunc & Gentiles, inquit Socrates, Christianos obruunt, sitque concursus eorum, qui Philosophari dicebantur, & mysteria quedam instituuntur, ita vt inspectores viscerum pueros imberbes, masculos, & femellas mactarent, carnesque eorum degustarent: & hæc quidem cum per alias ciuitates, tum Athenis, & Alexandria geruntur, & contra Athanasium Antistitem insidia tenduntur, vt eum loco moueant. Præsidēs provinciarum cupientes sese in Imperatoris animum insinuare Christianos durius, quàm mandatum fuerat ab Imperatore tractabant, pluresque pecunias, quàm oporteret, exigebant, tormentis etiam adhibitis: quæ cum rescisset Apostata, contempsit, quin & Christianis ob eam causam ad se accedentibus, conquerentibusque, *vestrum est, inquit, ferre, cum afflicti amini, hoc enim est Dei vestri mandatum.* Præcepit etiam ne pueri Christianorum in poetis, ac reliquis commentoribus Ethnicis instituerentur, & ne ad harum rerum præceptores accederent: offenderant enim eum haud mediocriter Apollinarius Syrus, Basilus quoque, & Gregorius Cappadoces, qui temporis illius Rhetres longè superabant, & alij plurimi viri eloquentissimi, quorum alij Næanæ Synodi decretis adhærebant, alij ex Ariana hæresi prodibant.

Quoniam igitur ex Ethnicorum lectione facultatem persuadendi parari putabat, vt hoc quoque præsidium Christianis eriperet, prohibuit, ne Gentilium disciplinis exercerentur. Verùm Apollinarius ille, cuius paulò ante mentinimus, legem impij Imperatoris sapienter elusit: etenim, vt erat eloquentissimus, & componendi carminis peritissimus, pro Homeri poemate sacrarum litterarum historias Heroico carmine ad Saulis vsque Regis tempora conscripsit.

Iulianus
Apostata
Socrates.
Sozomenus.

Socrates.

& in viginti quatuor tomos totum illud opus distribuit: composuit quoque comœdias ad similitudinem dramatum Menandri, Euripidis quoque tragœdiam, & Pindari lyricam imitatus. Euangelia, & Apostolica dogmata in formam dialogorum ad exemplum Platonis redegit: & vt in summa dicam, ex diuinis literis sumptis liberalium disciplinarum argumentis breui tempore lucubrationes concinnauit & numero, & eloquentia pares, ingenio quoque, & elegantia certantes cum illis, qui apud Ethnicos in eo scribendi genere celeberrimi habebantur, ita vt nisi morales vetustatem haberent in pretio, haud minore studio Apollinarij scripta, quam illorum didicissent. In odium quoque Christianorum Iulianus fauere instituit Iudæis: itaque eos accersit, & percontatur, cur sacrificijs abstineant, cum lex Moysi sacrificare iubeat? audiens idcirco non litare, quoniam id alio loco facere, quam Hierosolymis nefas esset, confestim Salomonis templum instaurari iubet, sed quomodo opus fuerit diuinitus impeditum, non est huius loci commemorare: legat, qui volet, Socratem lib. 3. hystoriæ Ecclesiasticæ, cap. 20. Sozomenum libro 5. capit. 22. D. Chrysostomum oratione 2. contra Iudæos. Tandem coacto exercitu aduersus Persas contendens, commisso pralio aderat ipse equo insidens, exercitumque confirmans, inermis tamen, & sola spe felicitatis confusus: quam iaculum ex obscuro fertur, ac penetrato brachio lateri infigitur: quis tamen iustissimum illud vulnus infixit, incertum: plerique à quopiam effugiente visum humanum, hoc est Angelo illatum putant, quod ipse quoque potius crediderim: Iulianum quidem vulnere accepto refert Theodoret. lib. 4. hystoriæ Ecclesiasticæ cap. 25. impleuisse manum suam sanguine, & sparsit illo in aëra dixisse, *Visisti Galilæe*. Ita impius Apostata, vt merebatur, perit anno ætatis trigesimo primo, Imperij verò iuxta veriorum chronologiam biennio nondum finito: quantumcumque Socrates tertium eius Imperij annum numeret. Atque hæc vniuersè, & generatim de generalibus Ecclesiæ persecutionibus dicta sufficiant, quæ ad eorum, quæ in consequentibus dicenda sunt, illustriorem cognitionem, necessariò præmittenda à nobis fuerunt: nunc ad visionis commentationem reuertamur.

Theodoret.

Socrates.

COMMENTARIUM QUARTVM EXEGETICVM.

De secunda visione Ioannis.

Quidnam sit per hos equos intelligendum, & cur mundi imperia equorum nomine exprimantur.

SECTIO PRIMA.

COMPREENDI hoc loco à Ioanne totum illud tempus existimamus, quo Ecclesia varias rerum vicissitudines, & persecutiones tolerauit à primis suæ fundationis initis non solum vsque ad Imperium Constantini Magni, quo tempore præcedentium tempestatum turbines serenitas consequuta Ecclesiam adhuc sanguine madentem excepit: